

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

20.07.2017

Херсон

№ 2/19-рк/к

ПрАТ «Енергопостачальна
компанія «Херсонобленерго»
вул. Пестеля, 5, м. Херсон, 73003

Про вжиття заходів щодо усунення
причин та умов вчинення дій,
що мають ознаки порушень законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Херсонського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення), розглянувши матеріали проведеної у 2017 році планової виїзної перевірки дотримання вимог законодавства про захист економічної конкуренції публічним акціонерним товариством «Енергопостачальна компанія «Херсонобленерго» (далі - ПАТ «ЕК «Херсонобленерго», Товариство), встановила наступне.

ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» (код ЄДРПОУ - 05396638) у 2016 році та I кварталі 2017 року здійснювало свою діяльність відповідно до Статуту, затвердженого загальними зборами акціонерів (протокол від 17.03.2011 №15), нова редакція Статуту затверджена загальними зборами акціонерів (протокол від 30.03.2016 №23).

ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» змінило 26 квітня 2017 року найменування публічного акціонерного товариства «Енергопостачальна компанія «Херсонобленерго» на приватне акціонерне товариство «Енергопостачальна компанія «Херсонобленерго» (далі – ПрАТ «ЕК «Херсонобленерго», Товариство). Згідно зі Статутом ПрАТ «ЕК «Херсонобленерго», затвердженого загальними зборами акціонерів цього Товариства (протокол від 13.04.2017 №б/н), ПрАТ «ЕК «Херсонобленерго» (код ЄДРПОУ - 05396638) є новим найменуванням ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» та є його правонаступником.

Товариство здійснює ліцензовану підприємницьку діяльність на підставі ліцензій, виданих Національною комісією регулювання електроенергетики України (НКРЕ):

- від 13.05.2011 серії АГ №500320 – на передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами;
- від 13.05.2011 серії АГ № 500321 – на постачання електричної енергії за регульованим тарифом.

Основні види діяльності (КВЕД) – постачання (35.12) та розподілення електроенергії (35.13). Споживачами послуг виступають населення та суб'єкти господарювання.

За результатами дослідження, здійсненого відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05 березня 2002 року №49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 року за №317/6605, з метою з'ясування підстав для визнання монопольного становища ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», встановлено наступне.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» (надалі – Закон) природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції, внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути змінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

Згідно із статтею 5 цього Закону, розподіл електричної енергії (передача електричної енергії місцевими (локальними) електромережами) відноситься до сфери діяльності суб'єктів природної монополії.

ПрАТ «ЕК «Херсонобленерго» згідно з ліцензійними умовами, визначеними НКРЕ, є підприємством, яке передає електричну енергію місцевими (локальними) електричними мережами та є постачальником електричної енергії за регульованим тарифом на території Херсонської області.

Отже, ПрАТ «ЕК «Херсонобленерго» займає монопольне становище на ринку передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами, що перебувають у власності або у користуванні електропередавальної організації, у територіальних (географічних) межах Херсонської області, з часткою 100 відсотків.

Ринок приєднання до електричних[мереж безпосередньо пов'язаний з ринком передачі електроенергії місцевими (локальними) електричними мережами, що перебувають у власності або у користуванні електропередавальної організації, на якому ПрАТ «ЕК «Херсонобленерго» займає монопольне становище.

Тому, ПрАТ «ЕК «Херсонобленерго» займає монопольне (домінуюче) становище на ринку приєднання до місцевих (локальних) електричних мереж, що перебувають у власності або у користуванні електропередавальної організації, в територіальних (географічних) межах Херсонської області з часткою 100 відсотків.

Взаємовідносини, які виникають під час приєднання новозбудованих, реконструйованих та технічно переоснащених електроустановок замовників до електричних мереж врегульовано Правилами приєднання електроустановок до електричних мереж, затвердженими постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики від 17.01.2013 №32, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 08.02.2013 за №236/22768 (надалі - Правила приєднання).

Пунктом 2.1.3 розділу 2 Правил приєднання (у редакції, що діяла у 2016 році та I кварталі 2017 року), строк надання послуги з приєднання для електроустановок першого ступеня потужності (до 16 кВт (включно) становить 15 календарних днів від дати оплати замовником електропередавальної організації вартості приєднання відповідно до договору про приєднання.

Перевіркою встановлено факти, коли фактичні терміни надання послуги з приєднання об'єктів замовників до електричних мереж електропередавальної організації не відповідали терміну (15 днів), визначеному пунктом 2.1.3 розділу 2 «Правил приєднання електроустановок до електричних мереж» для стандартного типу приєднання об'єктів першого ступеня потужності, і значно перевищує його, зокрема:

Замовник ФОП Ящик Н. Л. (смт. Велика Лепетиха, вул. Островська, 57), договір про приєднання до електричних мереж від 14.01.2016 №1034702/49749, оплату замовник провів 16.01.2016, акт виконаних робіт з приєднання об'єкту замовника від 25.02.2016 №1034702. По факту термін з приєднання з дати оплати замовником послуги становить 40 днів.

Замовник НФГ «Руслан» (смт. Велика Лепетиха, вул. Чкалова, 25), договір про приєднання до електричних мереж від 12.01.2016 №1034332/49654, оплату замовник провів 13.01.2016, акт виконаних робіт з приєднання об'єкту замовника від 24.02.2016 №1034332. По факту термін з приєднання з дати оплати замовником послуги становить більше 40 днів.

Замовник ФОП Савчук І. О. (смт. Верхній Рогачик, вул. Кірова, 84), договір про приєднання до електричних мереж від 10.02.2016 №1036332/50246, оплату замовник провів

26.02.2016, акт виконаних робіт з приєднання об'єкту замовника від 25.03.2016 №1036332. По факту термін з приєднання з дати оплати замовником послуги становить 27 днів.

Замовник ФОП Герела О. М. (Генічеський р-н, с. Щасливцеве, вул. Морська, 150-В), договір про приєднання до електричних мереж від 19.08.2016 №1049245/53484, оплату замовник провів 12.09.2016, акт виконаних робіт з приєднання об'єкту замовника від 18.10.2016 № 1049245. По факту термін з приєднання з дати оплати замовником послуги становить 36 днів.

Замовник Виконавчий комітет Щасливцевської сільської ради (Генічеський р-н, с. Щасливцеве, вул. Морська, вуличне освітлення), договір про приєднання до електричних мереж від 06.12.2016 №1059492/55619, оплату замовник провів 21.12.2016, акт виконаних робіт з приєднання об'єкту замовника від 18.01.2017 №1059492. По факту термін з приєднання з дати оплати замовником послуги становить 28 днів.

Замовник Виконавчий комітет Рівненської сільської ради (Генічеський р-н, с. Рівне, вул. Центральна, 32), договір про приєднання до електричних мереж від 03.08.2016 №1047999/53156, оплату замовник провів 25.08.2016, акт виконаних робіт з приєднання об'єкту замовника від 18.10.2016 № 1047999. По факту термін з приєднання з дати оплати замовником послуги становить 53 днів.

Тобто, ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» порушило зазначеним замовникам строк надання послуги з приєднання електроустановок першого ступеня потужності (до 16 кВт (включно), встановлений пунктом 2.1.3 розділу 2 Правил приєднання, що може призвести до ущемлення інтересів замовників.

За умов існування економічної конкуренції на ринку, необхідною ознакою якої, відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», є можливість вибирати споживачами між кількома продавцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку, така поведінка ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» була б неможливою.

Оскільки замовники не мають альтернативи при отриманні послуги з приєднання їх об'єктів до електричних мереж, тому вони не мають можливості відмовитись від такої послуги ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» та обрати іншого виконавця послуги, який діяв би в межах та на підставі чинного законодавства України.

Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживанням монополюючим (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монополюне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Дії ПАТ «ЕК «Херсонобленерго», які полягають у порушенні строку надання послуги з приєднання об'єктів замовників до електричних мереж, визначеного пунктом 2.1.3 розділу 2 Правил приєднання електроустановок до електричних мереж, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики від 17.01.2013 №32, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 08.02.2013 за №236/22768, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополюючим (домінуючим) становищем на ринку приєднання до електричних мереж, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Пунктом 2.1.2 Правил приєднання передбачено, що електропередавальна організація безоплатно протягом п'яти робочих днів від дня подання зазначеної заяви надає замовнику підписаний договір про приєднання, з визначенням у ньому розміру плати за приєднання, невід'ємною частиною якого є технічні умови стандартного приєднання до електричних мереж електроустановок відповідно до додатка 4 до цих Правил.

Перевіркою встановлено, що Командитне товариство «Приватна підприємство «В.А.Т. Компанія «Дніпро» (Замовник) (м. Херсон, вул. Робоча, 66), з метою розташування на даху власної будівлі генеруючої установки для вироблення електричної енергії з енергії сонячного випромінювання звернулось до ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» з заявою від 12.08.2016 (зареєстрована 18.08.2016 за №10/032789) щодо приєднання електроустановки певної потужності. Проте, Товариством листом від 22.08.2016 було відмовлено Замовнику в прийнятті зазначеної заяви, посилаючись на надання неповного пакету документів. У зв'язку з цим, Замовник звернувся до суду щодо бездіяльності ПАТ «ЕК «Херсонобленерго».

Відповідно до рішення Господарського суду Херсонської області від 02.11.2016 у справі №923/970/16 судом встановлено, що Замовник надав відповідачу належним чином оформлену заяву за формою, визначеною додатком до Правил приєднання, також, судом задоволено позов Замовника та визнано протиправною бездіяльність Товариства щодо ненадання Позивачу, у відповідності до п.3.1.2. Правил приєднання, підписаного договору та технічних умов. Товариство було зобов'язано невідкладно надати Замовнику підписаний проект договору на підставі заяви від 12.08.2016.

ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» на виконання рішення суду надало Командитному товариству «Приватна підприємство «В.А.Т. Компанія «Дніпро» технічні умови від 14.04.2017 № 36/80-260 та договір про приєднання до електричних мереж.

Таким чином, необгрунтована відмова ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» у прийнятті від Командитного товариства «Приватна підприємство «В.А.Т. Компанія «Дніпро» заяви на приєднання, з посиланням на надання неповного пакету документів, призвела до затягування строків видачі замовнику технічних умов та договору про приєднання до електричних мереж майже на 8 місяців.

Оскільки Командитне товариство «Приватна підприємство «В.А.Т. Компанія «Дніпро» не має альтернативи у виборі виконавця послуги з приєднання до електричних мереж, то безпідставне затягування ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» строку, встановленого пунктом 2.1.2 Правил приєднання, видачі підписаного договору про приєднання та технічних умов призвело до затягування строків надання послуги з приєднання до електричних мереж.

За умов існування економічної конкуренції на ринку, необхідною ознакою якої, відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», є можливість вибирати споживачами між кількома продавцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку, така поведінка ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» була б неможливою.

Дії ПАТ «ЕК «Херсонобленерго», які полягають у безпідставній відмові Командитному товариству «Приватна підприємство «В.А.Т. Компанія «Дніпро» у прийнятті заяви на приєднання його об'єкту до електричних мереж, що призвело до порушення строку, встановленого пунктом 2.1.2 Правил приєднання, видачі підписаного договору про приєднання та технічних умов, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополюючим (домінуючим) становищем на ринку приєднання до електричних мереж, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживача, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи наведене, з метою припинення ПрАТ «ЕК Херсонобленерго» дій, які містять ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції, керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», адміністративна колегія Херсонського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

РЕКОМЕНДУЄ:

1. Приватному акціонерному товариству «Енергопостачальна компанія «Херсонобленерго» (код за ЄДРПОУ 05396638) вжити повних та вичерпних заходів щодо припинення дій, які містять ознаки порушень законодавства про захист економічної

конкуренції, шляхом посилення контролю за строками, визначеними Правилами приєднання електроустановок до електричних мереж, затвердженими постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики від 17.01.2013 №32, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 08.02.2013 за №236/22768, при виконанні замовникам послуги з приєднання до електричних мереж.

2. Про результати розгляду рекомендацій повідомити територіальне відділення у десятиденний строк з дня їх отримання з наданням копій відповідних документів.

Адреса для надання відповіді: **м. Херсон, пр-т Ушакова, 47, 73000; e-mail: khs@amcu.gov.ua; факс: (0552) 31-60-29, 49-82-01.**

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду особами, яким вони були надані.

Згідно з частиною 3 статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умов виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито необхідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

В. о. голови Відділення,
в. о. голови адміністративної колегії

Н. М. Бережанська